

The PREPARE Guidelines Checklist

Planning Research and Experimental Procedures on Animals: Recommendations for Excellence

Adrian J. Smith^a, R. Eddie Clutton^b, Elliot Lilley^c, Kristine E. Aa. Hansen^d & Trond Brattelid^e

^aNorecopa, c/o Norwegian Veterinary Institute, P.O. Box 750 Sentrum, 0106 Oslo, Norway; ^bRoyal (Dick) School of Veterinary Studies, Easter Bush, Midlothian, EH25 9RG, U.K.; ^cResearch Animals Department, Science Group, RSPCA, Wilberforce Way, Southwater, Horsham, West Sussex, RH13 9RS, U.K.; ^dSection of Experimental Biomedicine, Department of Production Animal Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Norwegian University of Life Sciences, P.O. Box 8146 Dep., 0033 Oslo, Norway; ^eDivision for Research Management and External Funding, Western Norway University of Applied Sciences, 5020 Bergen, Norway.

PREPARE, ARRIVE gibi raporlama kurallarını tamamlayıcı planlama kılavuzlarından olu ur.
PREPARE hayvan çalı maları için hazırlı in kalitesini belirleyen üç geni alanı kapsar:

1. Çalı manın formülasyonu
2. Bilim adamları ve hayvan birimi arasındaki diyalog
3. Çalı madaki bile enlerin kalite kontrolü

Konular her zaman burada sunuldu u sırada ele alınmayacak ve bazı konularda çalı malar olacaktır. PREPARE kontrol listesi saha çalı maları gibi özel ihtiyaçları olan alanların ihtiyaçlarını kar ılayacak ekilde uyarlanabilir. PREPARE, hayvan deneyleri birimlerinin yönetimine ili kin rehberli i içerir, çünkü kurum içi deneylerin kaliteleri, hayvan birimlerinin kalitesine ba lıdır. Kılavuzların tam sürümü, Norecopa web sitesinde, global kaynaklara ba lantı sa layan <https://norecopa.no/PREPARE> adresinde mevcuttur. PREPARE kılavuzu, Laboratuvar Hayvan Bilim'indeki en iyi uygulamalar ilerledikçe, daha fazla tür ve duruma özel kılavuzlar üretildi inde evrim geçirecek dinamik bir settir.

Konu	Öneri
(A) Çalı manın formülasyonu	
1. Kaynakça ara tırmaları	☐ Birincil ve ikincil sonuçlarla açık bir hipotez olu turun. ☐ Sistematik incelemelerin kullanımını dü ünün. ☐ Bilgi alınacak veri tabanları ve bilgi uzmanlarına karar verin ve arama terimleri olu turun. ☐ Kullanılacak türlerin uygunlu unu, hayvan refah ihtiyaçlarının ve biyolojisinin deneysel soruları en az ıstırap ile cevaplamaya uygunlu unu de erlendirin. ☐ Projenin tekrarlanabilirli ini ve (insanlara) aktarılabilirli ini de erlendirin.
2. Yasal konular	☐ Ara tırmanın hayvan ara tırmaları ve di er alanlar için ilgili mevzuattan nasıl etkilendi ini dü ünün, ör. hayvan ta ımacılı ı, i sa lı ı ve güvenli i. ☐ İlgili kılavuz belgeleri bulun (ör. AB'nin proje de erlendirmesiyle ilgili rehberli i).
3. Etik sorunlar, Zarar-Fayda de erlendirmesi ve insani son noktalar	☐ Düzenli bir özet olu turun. ☐ Etik kurullarla diyalog halinde, bu tür ara tırmalarla ilgili açıklamaların yapılp yapılmadı nı göz önüne alın. ☐ 3R'yi (Replacement, Reduction, Refinement) ve 3S'yi (Good Science, Good Sense, Good Sensibilities) tanımlayın. ☐ Ön kayıt ve olumsuz sonuçların yayınlanmasını dü ünün. ☐ Bir Zarar-Fayda de erlendirmesi gerçekle tirin ve olası hayvan zararlarını gereklili ini göz önüne serin. ☐ Hayvan kullanımı e itim veya ö retim amaçlıysa, ö renme hedeflerini tartı n. ☐ Projeye iddet sınıflandırması hazırlayın. ☐ Objektif, kolay ölçülebilir ve kesin, insanlı son noktaları tanımlayın. ☐ Son nokta olarak ölüm planlanıyorsa, gerekçesini tartı n.
4. Deneysel tasarım ve istatistiksel analiz	☐ Pilot çalı maları, istatistiksel gücü ve önem seviyelerini dikkate alın. ☐ Deney birimini tanımlayın ve hayvan sayılarına karar verin. ☐ Rastgelele tirme yöntemlerini seçin, gözlemci yanlılı nı önleyin ve dâhil etme ve hariç tutma kriterlerine karar verin.

Konu	Öneri
(B) Bilim adamları ve hayvan birimi arasındaki diyalog	
5. Amaçlar ve zaman çizelgesi, finansman ve bölümü	☐ Projenin erken planları a amasında tüm ilgili personel ile toplantılar düzenleyin. ☐ Proje için hazırlık, hayvan bakımı, prosedürler ve atık bertaraf / dekontaminasyon ile ilgili yardım ihtiyacını ortaya koyan yaklaşık bir zaman çizelgesi olu turun. ☐ Tüm beklenen ve potansiyel maliyetleri tartı n ve açıklayın. ☐ Çalı manın tüm a amalarında i gücünün ve finansmanın bölü ümü için ayrıntılı bir plan olu turun.
6. Hayvan birimini de erlendirme	☐ Bina ve donanım standartlarını ve ihtiyaçlarını de erlendirmek için tesislerin fiziksel olarak denetlenmesi. ☐ Ek risk durumlarında personel miktarını tartı n.
7. E itim ve ö retim	☐ Personelin mevcut yetkinli ini ve çalı madan önce ileri e itim veya uygulama ihtiyacını de erlendirin.
8. Sa lık riskleri, atık bertaraf ve dekontaminasyon	☐ Çalı ma ile do rudan veya dolaylı olarak etkilenen tüm insanlar ve hayvanlar için hayvan birimi ile i birli i içinde bir risk de erlendirmesi yapın. ☐ Projenin tüm a amaları için özel olarak yönlendirin ve gerekirse kılavuz olu turun. ☐ Çalı madaki tüm maddelerin muhafazası, dekontaminasyonu ve bertarafı için gerekli yöntemleri tartı n.
(C) Çalı madaki bile enlerin kalite kontrolü	
9. Test maddeleri ve prosedürleri	☐ Test maddeleri hakkında mümkün oldu unca fazla bilgi verin. ☐ Test prosedürlerinin fizibilitesini ve geçerlili ini ve bunları gerçekle tirmek için gereken becerileri göz önünde bulundurun.
10. Deney hayvanları	☐ Çalı ma ve raporlama için gerekli olan hayvanların özelliklerine karar verin. ☐ Fazlalık hayvanların üretilmesinden kaçının.
11. Karantina ve sa lık izleme	☐ Hayvanların olası sa lık durumunu, ula ım, karantina ve izolasyon ihtiyaçlarını, sa lık izleme ve personel üzerine etkilerini tartı n.
12. Bakım ve bakım artları	☐ Uzman personel ile i birli i yaparak hayvanlara özgü içgüdüler ve ihtiyaçlar ile ilgilenin. ☐ Aklimasyonu, en uygun bakım ko ullarını ve prosedürlerini, çevresel faktörleri ve bunlar üzerinde deneysel sınırlamaları (ör. gıda yoksunlu u, yalnız bakım) tartı n.
13. Deneysel prosedürler	☐ Yakalama, sabitleme, i aretleme ve bırakma veya yeniden hedefleme için kesinle tirilmi prosedürler geli tirin. ☐ Madde uygulama, örnekleme, sedasyon ve anestezi, cerrahi ve di er teknikler için kesinle tirilmi prosedürler geli tirin.
14. İnsanıl öldürme, serbest bırakma, yeniden kullanma veya yeniden sahiplendirme	☐ Çalı madan önce ilgili mevzuata ve kılavuzlara bakın. ☐ İnsanıl öldürme için birincil ve acil yöntemleri tanımlayın. ☐ Bu görevleri yerine getirmesi gerekenlerin yeterlili ini de erlendirin.
15. Nekropsi	☐ Tüm hayvanların ve örneklerin yer ve kimlik tespiti dâhil olmak üzere tüm nekropsi a amaları için sistematik bir plan olu turun.

Kaynaklar

- Smith AJ, Clutton RE, Lilley E, Hansen KEA & Brattelid T. PREPARE: Guidelines for Planning Animal Research and Testing. *Laboratory Animals*, 2017, DOI: 10.1177/0023677217724823.
- Kilkenny C, Browne WJ, Cuthill IC *et al.* Improving Bioscience Research Reporting: The ARRIVE Guidelines for Reporting Animal Research. *PLoS Biology*, 2010; DOI: 10.1371/journal.pbio.1000412.

Daha fazla bilgi

<https://norecopa.no/PREPARE> / post@norecopa.no / [@norecopa](https://twitter.com/norecopa)